

Offentlige finanser i dag og før budgetloven

Morten Holm

Kontorchef De Økonomiske Råds sekretariat

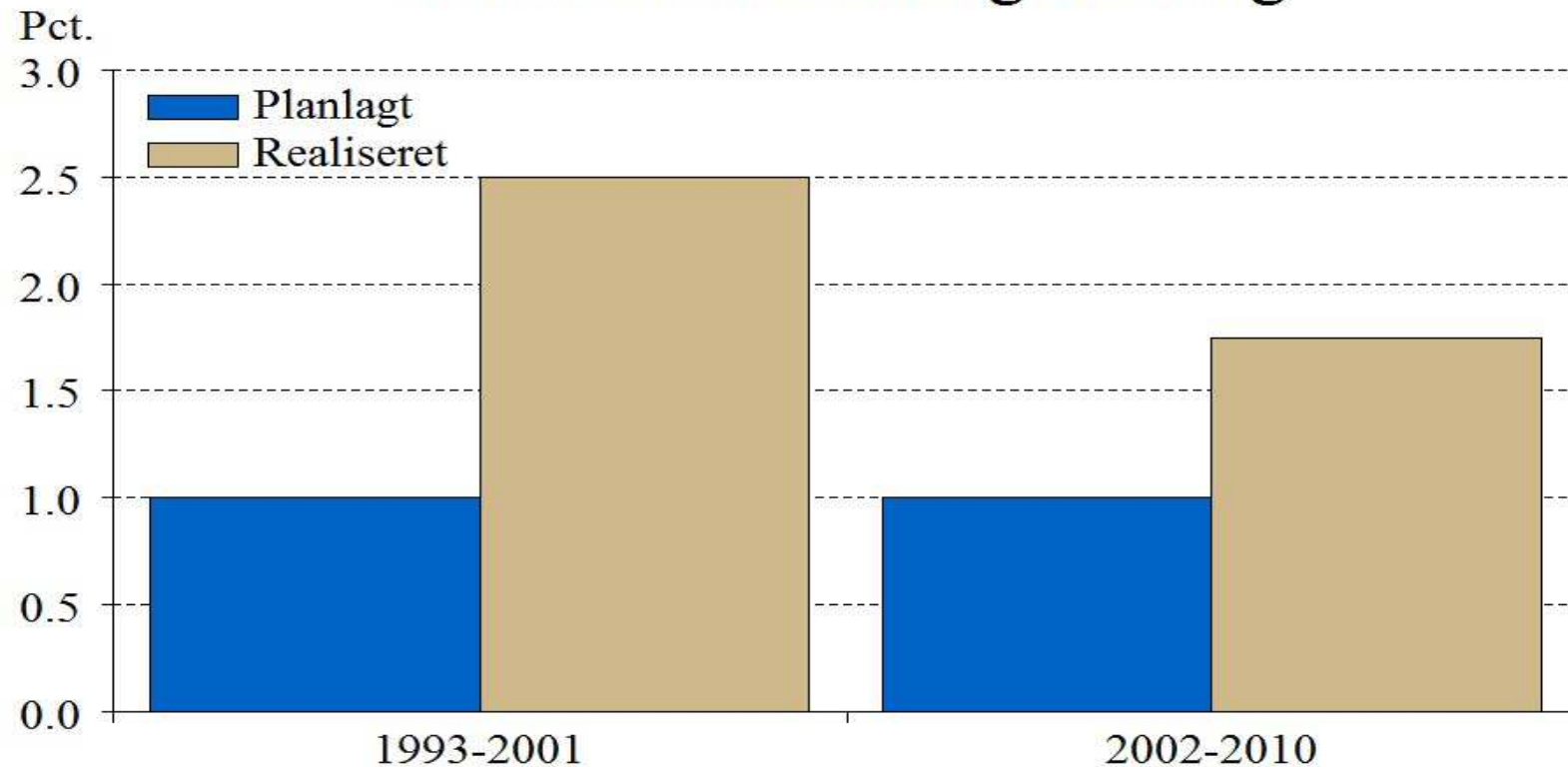
Dagsorden

- Udfordringer for de offentlige finanser op til budgetloven og i dag
- Introducere tre centrale størrelser i det finanspolitiske rammeværk: Udgiftslofter, strukturel saldo og holdbarhed
- Evaluering af finanspolitisk styring
Hvilke spg. vil man besvare?

Hovedudfordring i 2010:

Finanspolitikken var underholdbar og forbrugsvækst på 2 pct. kunne ikke fortsætte

Realvækst i offentligt forbrug

En løsning: Flere lovfastsatte regler

- Med budgetloven fastsatte man med lov at:
  - Der skal være 4-årige udgiftslofter
  - De strukturelle underskud må højest være $\frac{1}{2}$ pct. af BNP
- Derudover kan nævnes en række regler fra EU, som har været gældende siden 1992:
  - En grænse for offentligt underskud på 3 pct. af BNP
  - En grænse for ØMU-gæld på 60 pct. af BNP
- Og nogle vigtige regelændringer i udgiftspolitikken:
  - Sanktionslovgivningen
  - Nye regler for forbrug af opsparing

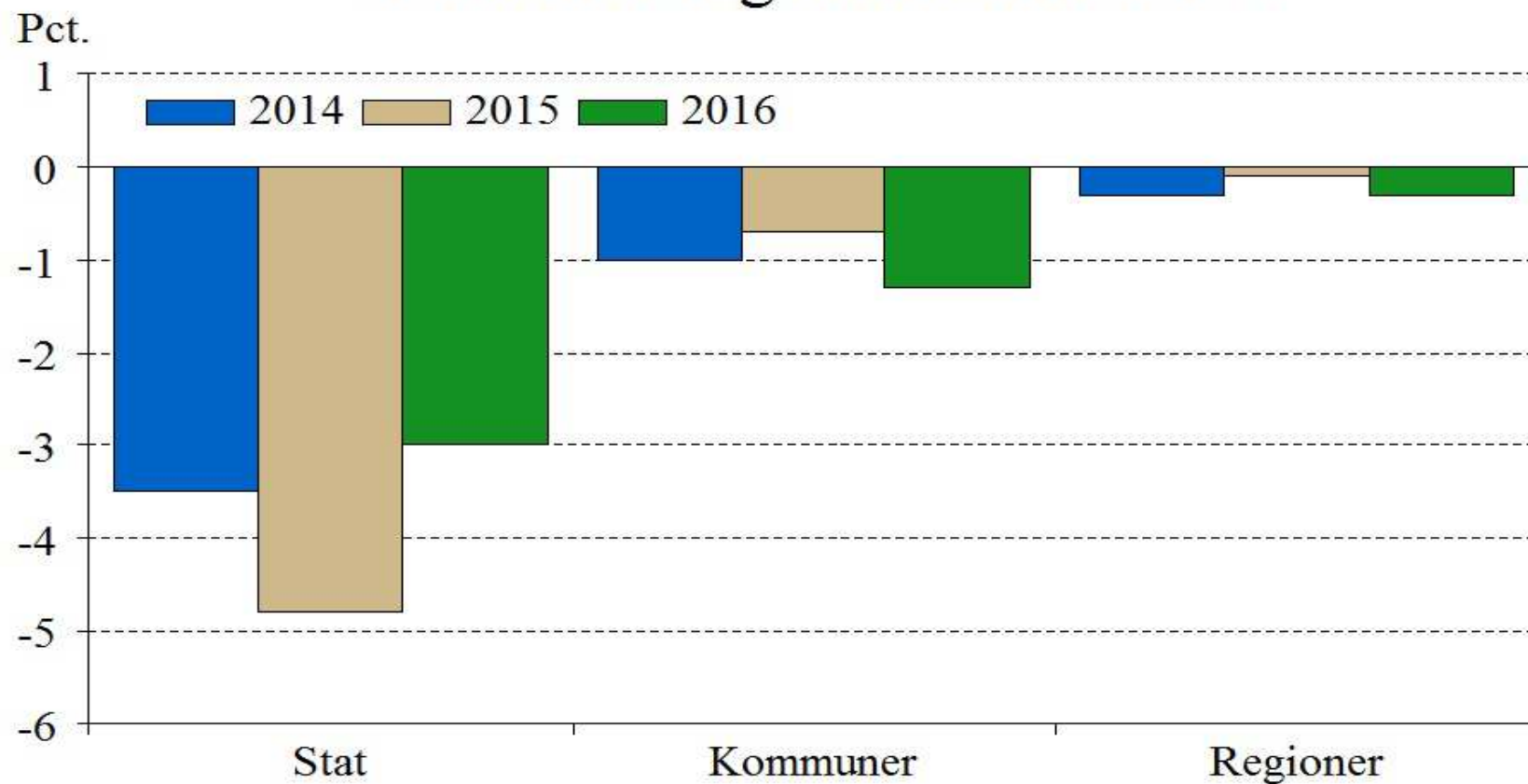
Loft over de fleste offentlige udgifter ...

Udgiftslofter på finanslovsforslaget for 2018

	2018	2019	2020	2021
Statsligt delloft for driftsudgifter	195,7	203,8	207,3	209,1
Statsligt delloft for indkomstoverførsler	264,4	262,3	259,9	257,7
Kommunalt udgiftsloft	246,1	245,6	245,1	244,6
Regionalt delloft for sundhedsudgifter	112,1	112,1	112,0	111,9
Regionalt delloft for udviklingsopgaver	3,1	3,0	3,0	3,0

... og udgifter er lavere end loftet

Mindreforbrug under driftslofter

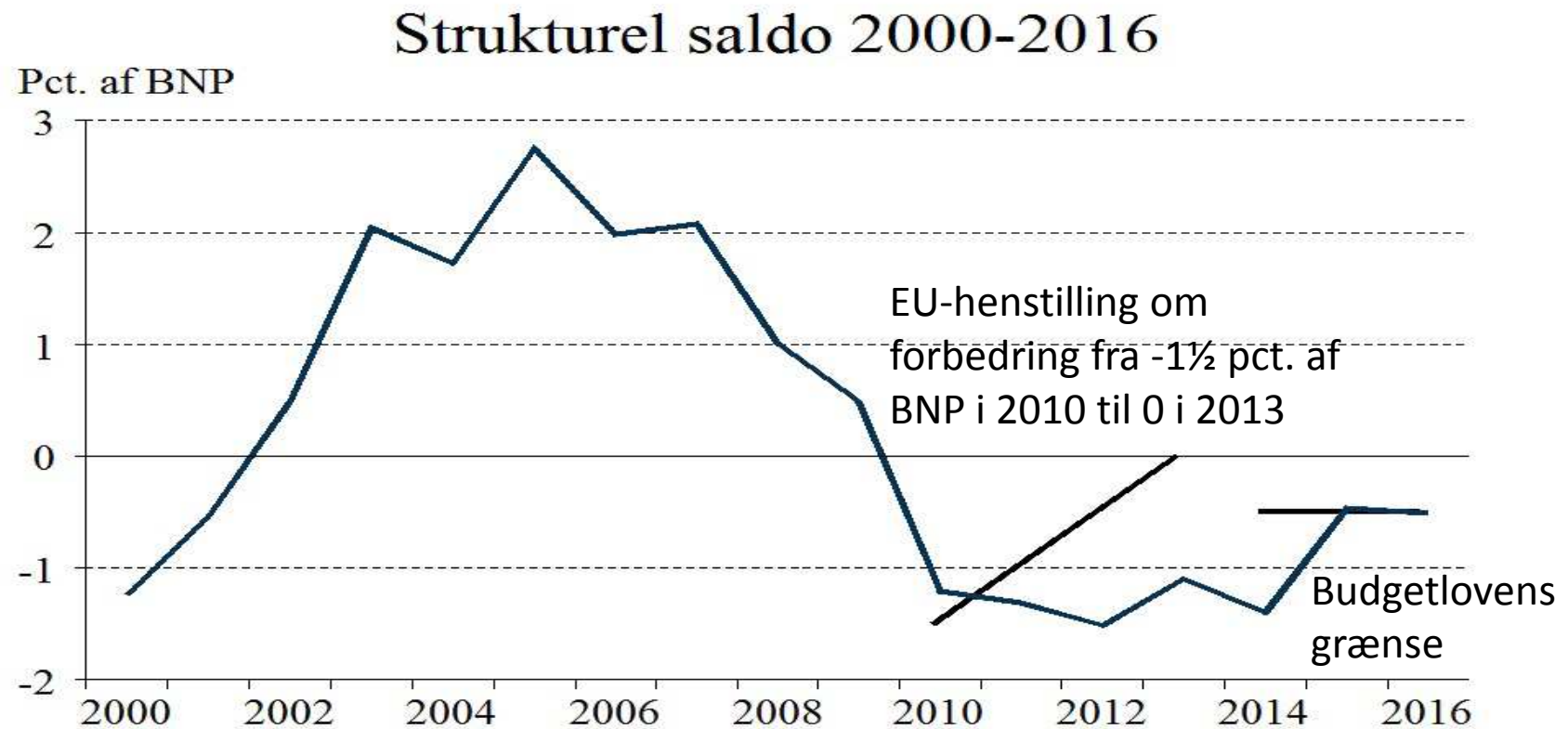
Politikerne har lært tallet (½ pct. af BNP)

Nyt regime med konstante strukturelle underskud i budgetter

- Finanslovsforslaget for:
  - 2014: Finanslovsforslaget ligger med et underskud på 0,4 pct. af BNP tæt op ad grænsen for det strukturelle underskud i budgetloven på ½ pct. af BNP.
  - 2015: Også for 2015 er manøvrerummet i finanspolitikken udnyttet fuldt ud med et skønnet strukturelt underskud på ½ pct. af BNP svarende til grænsen i budgetloven.
  - 2016: For at overholde budgetlovens grænse for strukturelle underskud er råderummet i finanspolitikken derfor reduceret med 3 mia. kr. i 2016.
  - 2017: Den strukturelle saldo skønnes at udvise et underskud på 0,4 pct. af BNP
  - 2018: Det strukturelle underskud på de offentlige finanser forventes at udgøre 0,3 pct. af BNP i 2018

Historisk har der været store udsving i saldo

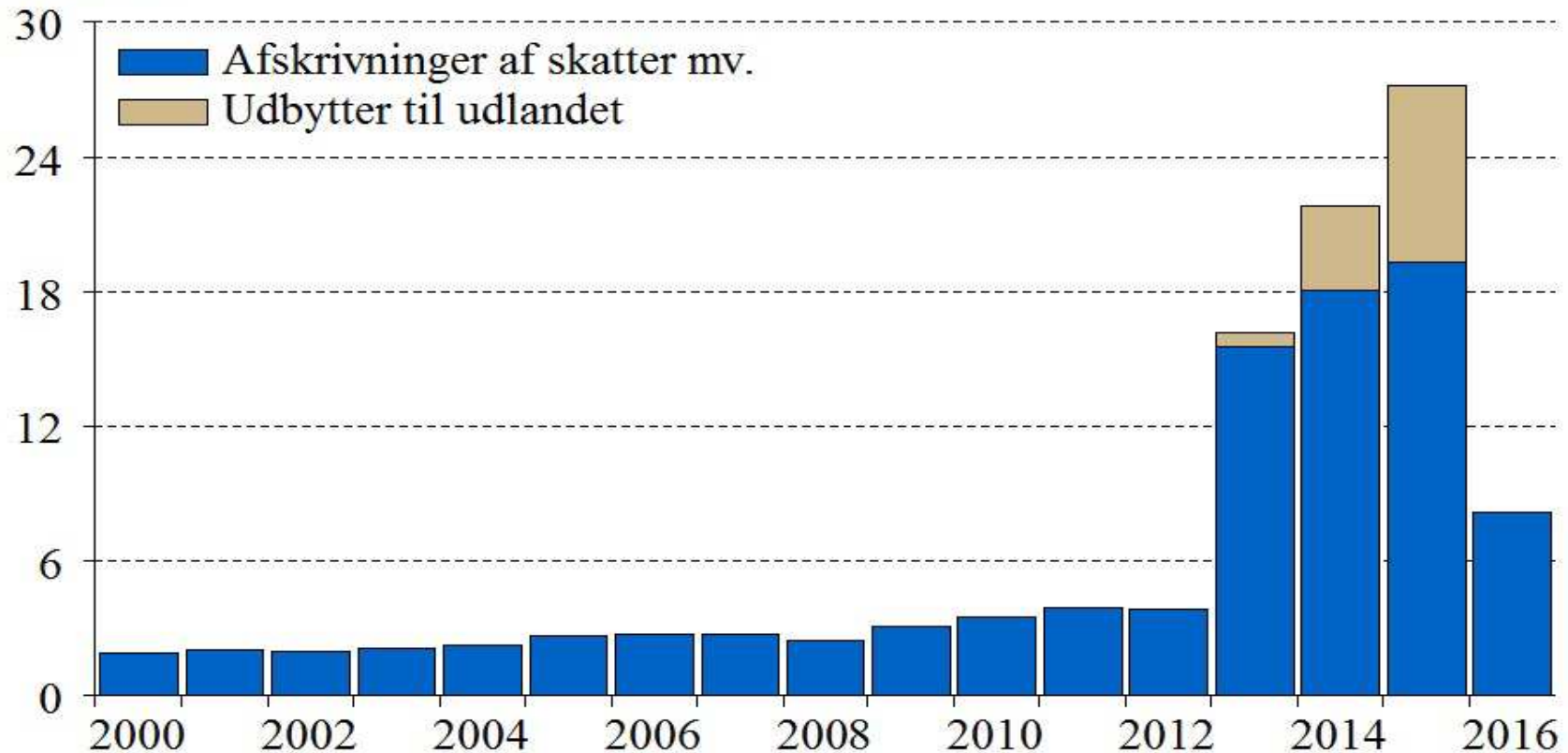

I dag: Styr på udgiftsstyring men udfordringer med skatteopkrævning

Afskrivninger af skatter og udbytter til udlandet

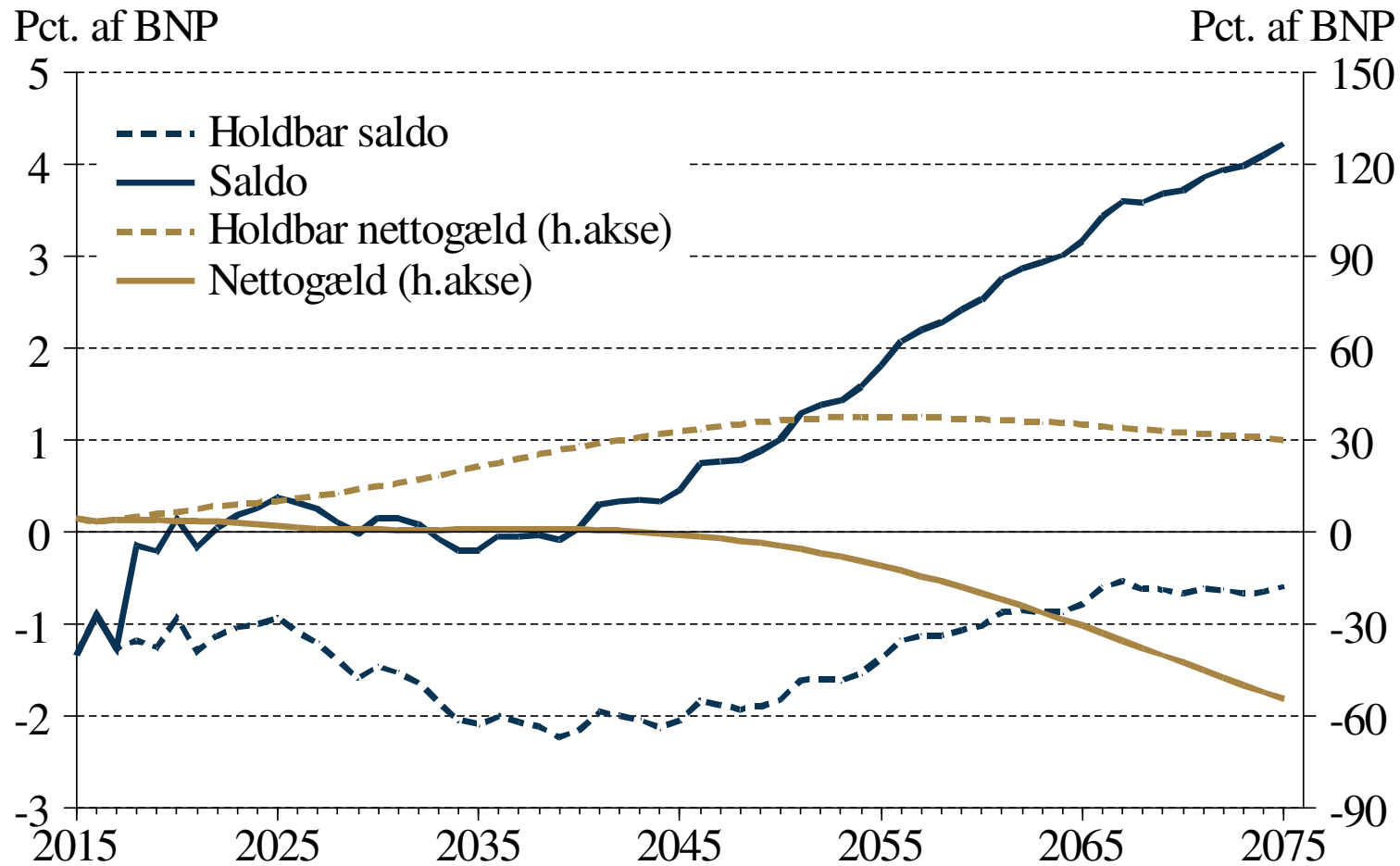
Mia. kr.

Hvor er jubelbrølet? Holdbarheden er forbedret med 55 mia. kr. siden 2010

pct. af BNP	DØR	Regering
Forår 2010	-1,4	-1,3
Forår 2011	-0,5	-0,4
Forår 2012	0,2	0,3
Forår 2013	0,0	0,0
Forår 2014	-0,1	0,0
Forår 2015	0,3	0,2
Forår 2016		0,5
Efterår 2016	0,5	0,7
Forår 2017	0,9	0,9
Efterår 2017	-	1¼

Konflikt mellem saldo mål og holdbarhed

Evaluering af finanspolitisk styring

Hvilke spg. vil man besvare?

- Hvad er målet med finanspolitiske regler?
  - Hovedsageligt fokus på budgetoverholdelse
  - Eller andre forhold (efficiens og allokering, fordelingsbetragtninger, stabiliseringspolitik osv.)
- Hvad med det flerårige perspektiv i finanspolitikken?
  - Udgiftsstyring (forbrug af opsparing, flerårig sektorfordeling, sanktionslovgivning)
  - Strukturel saldo (et årige mål eller flerårige)
- Er der inspiration at hente i udlandet?

Evaluering af finanspolitisk styring

Hvilke spg. vil man besvare?

- Hvem skal kunne forstå et finanspolitisk regelsæt?
- Hvor er efficienstabene i det nuværende system?
  - Benzinafbrænding
  - Afholdelse af udgifter udenfor loft
  - Har man "overforsikret sig" med for mange mål
  - Afhænger finansieringsformer af saldomål
- En række politiske diskussioner:
  - EU-politikken (skal Danmark arbejde for at ændre de finanspolitiske regler)
  - Hvor meget centralisering vil man have i styringen?

Ekstra

Diskussion om investeringer i offentlige sektor

Offentlige investeringer

